

викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами».

Питання щодо приналежності предметів до предмета озброєння вирішується за допомогою проведення криміналістичної експертизи у експертних установах і за участю спеціалістів відповідного профілю. Оцінюючи предмет щодо визначення його як зброї, бойових припасів та вибухових речовин, слід мати на увазі, що основною характерною ознакою цих предметів є їх призначення для ураження живої цілі та знищення чи пошкодження оточуючого середовища. Вони можуть бути як саморобні, так і виготовлені промисловим способом[3, с.25].

Список використаних джерел:

1. Малков В.Д. Хищение огнестрельного оружия, боевых припасов и взрывчатых веществ / В. Д. Малков.– М. : НИИ РИО Академии МВД СССР, 1971. – С. 7.
2. Уголовное право Украины: Общая часть. Учебник / Отв. ред. Кондратьев Я.Ю. / Под ред. Клименко В.А., Мельника Н.. – К.: Атика, 2002. – С.104-105.
3. Литвин А.П. Предмет в составах преступлений против общей безопасности. (Вопросы квалификации органами внутренних дел) / А. П. Литвин. – К. : УАВД, 1992. – С. 25.

Якушкін В.А., здобувач
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

СУСПІЛЬНА НЕБЕЗПЕЧНІСТЬ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ

За останній час має тенденцію зростання кількість злочинів проти громадської безпеки, проти життя та здоров'я особи, що скоюються за допомогою застосування різних видів зброї. Питання правової регламентації придбання, використання, зберігання різноманітних предметів озброєння, належна нормативна база з питань обігу зброї, відсутня. Правотворчий процес щодо прийняття закону «Про зброю» вже декілька років як призупинений. За останній рік, коли проводиться антитерористична операція, кількість одиниць вогнепальної зброї та боеприпасів, що потрапили в руки цивільних осіб, різко збільшився. І дана негативна ситуація має тенденцію до подальшого поширення незаконного обігу саме вогнепальної зброї та боеприпасів і вибухових речовин у мирному житті. Відповідно, що це не може сприяти зменшенню кількості злочинів, вчинюваних з використанням зброї.

Як уже вказувалося, кількість злочинів, вчинених проти громадської безпеки та пов'язаних з незаконним обігом зброї злочинів, а також злочинів,

вчинених з використанням зброї за останні роки має стабільну тенденцію до збільшення. Якщо у 2001 році із незаконного обігу вилучено 803 одиниці гладкоствольної, 563 нарізної, 49 автоматичної та 36 – газової зброї, 185 гранат, 10 мін, 203 кг вибухової речовини та понад 59 тис. набоїв різного калібру. У 2005 році із незаконного обігу було вилучено 410 одиниць гладкоствольної, 1241 нарізної, 1409 іншої вогнепальної зброї, 109 газової та пневматичної зброї, 428 гранат, 36 мін, 225 саморобних вибухових пристроїв, 1223 кг вибухової речовини та понад 147 тис. набоїв різного калібру. Кількість злочинів, передбачених статтями 262-263 КК України складала 11104. Ще через 5 років, у 2010 році показники були наступні: вилучено 305 одиниць гладкоствольної, 1380 нарізної, 66 газової та пневматичної зброї, 348 гранат, 26 мін, 269 кг вибухових речовин та 132341 набоїв різного калібру. Кількість злочинів проти громадської безпеки складала 11382, а злочинів, передбачених статтями 262-263 КК України – 11143. У 2013 році виявлено 7772 злочинів проти громадської безпеки, вилучено із незаконного обігу 91 одиниць гладкоствольної, 620 нарізної, 982 іншої вогнепальної зброї (виготовленої кустарним способом, саморобної, переробленої із травматичної тощо), 573 газової та пневматичної зброї, 216 одиниць саморобних вибухових пристроїв, 116 гранат, 17 мін, 3544 кг вибухових речовин та 67854 набоїв різного калібру. У 2014 році виявлено 11947 злочинів проти громадської безпеки та вилучено із незаконного обігу 118 одиниць гладкоствольної, 1159 нарізної, 1051 іншої вогнепальної зброї (виготовленої кустарним способом, саморобної, переробленої із травматичної тощо), 64 газової та пневматичної зброї, 958 одиниць саморобних вибухових пристроїв, 1615 гранат, 44 міни, 1677 кг вибухових речовин та 128580 набоїв різного калібру [1].

З використанням вогнепальної зброї вчинюються такі злочини, як умисні вбивства на замовлення високо посадовців та впливових чиновників, [2, с.354-355]. За останній рік з використанням вогнепальної зброї зросла кількість розбійних нападів, умисних вбивств з корисливих мотивів заручників та викрадених осіб та ін. Таким чином, в сучасному українському суспільстві питання протидії злочинності і особливо, її озброєній частині, набуває особливої актуальності. Як зазначає Ю.В. Баулін, сучасна теорія і практика запобігання та боротьби зі злочинністю вже давно не тішить себе ілюзіями стосовно того, що єдиними придатними чи основними засобами в цій сфері є виключено правові [3, с.878].

Неконтрольований обіг зброї є світовою проблемою, а також поряд з цим, набуває внутрішньодержавного характеру. З метою найбільш повного з'ясування сутності зазначених питань необхідно дослідити генезис і динаміку розвитку як законного, так і незаконного обігу зброї з точки зору вітчизняної правової науки, а також норм міжнародного права. Події останніх місяців в країні показують, що неконтрольований обіг зброї, особливо вогнепальної та бойової має великі масштаби. Для того, щоб

реалізувати дослідження різних аспектів обігу зброї з урахуванням складності явища, необхідно вийти за межі кримінально-правової сфери. А це, у свою чергу, об'єктивно передбачає суттєве підкріплення кримінально-правових підходів арсеналом і матеріалами досліджень інших правових наук. Вважаємо, що ставлячи за мету розбудову демократичної, правової держави, необхідно йти не шляхом «спроб та помилок», а ретельно вивчати та використовувати методологічний потенціал науки кримінального права, щоб уникнути помилок, яких припускається кожна держава, якщо не враховує досвіду минулого.

Список використаних джерел:

1. Статистичні відомості про кількість кримінальних проваджень та руху по них за 2013-2016 роки. / [Електронний ресурс : Офіційний сайт Генеральної прокуратури України]. Режим доступу : <http://gp.gov.ua>.; Статистичні відомості про стан злочинності в Україні за 2010-2012 роки. / [Електронний ресурс : Офіційний сайт МВС України]. Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>.
2. Шалгунова С. А. Особа насильницького злочинця : вітчизняний та зарубіжний досвід вивчення : Монографія / С. А. Шалгунова. – Д. : ДДУВС ; «Ліра-ЛТД», 2011. – 472 с.
3. Баулін Ю. В. Вибрані праці / Ю. В. Баулін. – Х. : Право, 2013. – 928 с.

Савицька Валерія Миколаївна,

м. Дніпро

Науковий керівник: професор кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Шаблистий Володимир Вікторович,

доктор юридичних наук, доцент

**ЗАВІДОМІСТЬ ЯК ОЗНАКА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ:
ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ**

Конституція України у ст. 62 проголосила, що особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

Наведене положення Основного Закону знайшло своє відображення у ч. 2 ст. 2 Кримінального кодексу (далі – КК) України, ст. 2, ст. 17 та п. 2 ч. 1 ст. 91 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України, що має